

Meer rendement van sport en bewegen voor het lokale jeugdbeleid

Samenwerking in de BOS-driehoek

BOS-driehoek

Samenwerking in de BOS-driehoek,

meer rendement van sport en bewegen voor het lokale jeugdbeleid

In tal van steden in Nederland is de laatste jaren ervaring opgedaan met intersectorale beleidsvorming.

Jeugdvragestukken vergen een afgestemde aanpak, daar is weinig twijfel over. School, vrije tijd of opvang:

in het belang van de jeugd is het nodig dat verschillende beleidssectoren elkaar versterken.

Niet zelden wordt sport en bewegen als middel beschouwd. De Breedtesportimpuls (BSI), een regeling waar inmiddels meer dan de helft van de Nederlandse gemeenten gebruik van maakt, heeft al succesvolle voorbeelden opgeleverd. Op een aantal plekken is te zien dat het lokaal onderwijsbeleid haar voordeel kan doen met sport en bewegen, dat problemen met de jeugd door sport en beweegactiviteiten verminderen, dat de leefbaarheid in een wijk toeneemt of dat de sociale cohesie versterkt.

In deze brochure staat de samenwerking tussen buurt, onderwijs en sport in de zogenoemde BOS-driehoek centraal. Niet zozeer als doel, maar als middel om het maatschappelijk rendement van sport en bewegen te verhogen. Lokale regisseurs, beleidsmakers voor welzijn, onderwijs en sport, worden aangemoedigd om werk te maken van samenwerking. Ook, of juist, de aanbieders van sport en bewegen in de buurt hebben baat bij samenwerking. Een groot aantal projecten heeft al aangetoond dat samenwerking tussen school en sport veel oplevert. De buurt, inwoners

en instellingen plukken de vruchten van de afstemming van beleid en aanbod. Tegelijk levert de buurt de basis van het beleid, in de vorm van behoeften en wensen. De buurt of wijk staat voorop. Interactieve beleidsvorming, met de buurt, heeft meer kans van slagen.

Deze brochure biedt een beeld van de belangen en mogelijkheden om samen te werken. Zowel tussen beleidsmakers van verschillende sectoren als tussen de aanbieders van sport en bewegen. Het Nederlands Instituut voor Sport en Bewegen (NISB) heeft de voorbeelden uit de rapportage van de Breedtesportimpuls en uit de monitor buurt, onderwijs en sport gebruikt voor de actuele praktische verwijzingen. NISB wil u met deze brochure een basis bieden om het maatschappelijk en sportief rendement van sport en bewegen te vergroten!

André van Schaveren,
directeur NISB

Waarom sport en bewegen

1

Sport en bewegen verbindt op diverse niveaus en op allerlei manieren mensen met elkaar. Dat geldt niet alleen voor de activiteiten zelf, maar ook voor de randvoorwaarden er omheen. Sport en bewegen nodigt als het ware gemeentelijke organisaties uit tot het maken van verbindingen op beleidsniveau, maar zeker ook op het niveau van de aanbieders van sport en bewegen.

om samenwerking vraagt

Op beleidsniveau kan sport en bewegen doel én middel zijn. Goed beschouwd levert de ene beleidssector het middel voor de andere. Een betere reden om samen aan de slag te gaan is er niet. Verbindingen leggen in het vroegste stadium van beleidsontwikkeling werpt vruchten af voor beleidssectoren van welzijn, onderwijs en sport. Elke beleidssector heeft een eigen belang om beleidsverbindingen aan te gaan. Waar het de beleidssector sport in eerste instantie te doen is om de kwaliteit van de sport- en beweegactiviteiten, zal de beleidssector welzijn sport en beweegactiviteiten ter ondersteuning van haar doelstellingen willen inzetten. Voor onderwijs kunnen wellicht beide motieven (doel en middel) gelden. Het aanbieden van bewegingsonderwijs is een taak van de school en tegelijk moet het vak voor scholieren sociale betekenis hebben. Welke rol sport en bewegen voor u speelt, hangt dus af van de bril waarmee u naar sport- en beweegactiviteiten kijkt.

De samenwerking in beleid binnen de BOS-driehoek (buurt, onderwijs, sport) biedt de noodzakelijke basis voor samenwerking in het aanbieden van sport en bewegen. Waar samenwerking in beleid van grote waarde kan zijn voor de effectiviteit van beleid, heeft afstemming van het aanbod grote betekenis voor de efficiency. Anders gezegd, beleidsafstemming leidt tot scherpere en meer haalbare doelen, terwijl aanbodafstemming leidt tot beter gebruik van de beschikbare middelen. Op beide vormen van samenwerking kan gestuurd worden.

Samenwerking in beleid: lokale regie

De BOS-driehoek veronderstelt dat op beleidsniveau binnen een gemeente tenminste drie sectoren betrokken zijn: de beleidssectoren van welzijn, onderwijs en sport. Ervaringen binnen het Grote Stedenbeleid en het Onderwijsachterstandenbeleid (GOA) hebben duidelijk gemaakt dat onderlinge afstemming van beleid betere resultaten geeft. In de praktijk blijkt dat hoe beter de afstemming tussen de aanbieders is geregeld, hoe hoger de kwaliteit van de sport- en beweegactiviteiten en daarmee het maatschappelijk rendement is. Die samenhang is in de praktijk dermate groot, dat samenwerking eigenlijk een 'must' is.

De kwaliteit van sport en bewegen én de maatschappelijke effecten van sport worden door die samenwerking versterkt. Door samenwerking wordt de kans groter dat wederzijdse beleidsvoornemens tot uitvoer kunnen worden gebracht. Dat alleen al is reden genoeg om tenminste de raakvlakken van het beleid goed op elkaar af te stemmen. Dat kan zelfs leiden tot structureel afgestemd beleid. Zodra de betrokken sectoren

Waarom sport en bewegen

zich realiseren dat de verschillende invalshoeken elkaar niet uitsluiten, maar juist kunnen versterken, ligt er iets moois in het verschiet.

Allereerst is belangrijk dat men weet waar de eigen sector aansluiting vindt bij de verantwoordelijkheden en belangen van andere sectoren. Wie de kar trekt van de lokale regie is feitelijk onbelangrijk. Er is veel voor te zeggen dat de sector die sport en bewegen beschouwt als doel, zich daarvoor aanbiedt. Hier volgt een beknopte schets van verantwoordelijkheden van de sectoren:

Beleidssector welzijn

Voor beleidsmakers en beslissers binnen deze sector is sport en bewegen géén doel op zich, maar één van de mogelijke middelen. Voor het vergroten van de sociale cohesie, het verbeteren van de leefbaarheid of het stimuleren van een gezonde leefstijl, kan sport en bewegen, bijvoorbeeld in de vorm van sportbuurtwerk, een belangrijke bijdrage leveren. Bij verschillende maatschappelijke vraagstukken kan een doelgroepgericht aanbod vruchten afwerpen. Bekend is dat betrokkenheid van de doelgroep het resultaat versterkt.

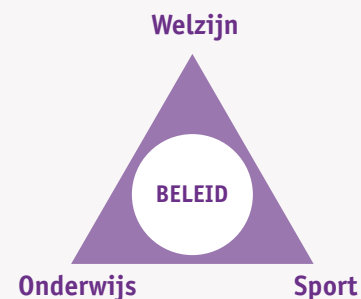
Beleidssector onderwijs

Voor deze sector is sport en bewegen vaak zowel doel als middel. Dat brengt de lokale verantwoordelijkheid voor het vak bewegingsonderwijs met zich mee. Naast de lessen kan het vak bewegingsonderwijs een bijdrage leveren aan na- en buitenschoolse sport- en bewegingsactiviteiten. In deze activiteiten ligt de

kans om meer betekenis te geven aan het stimuleren van een gezonde leefstijl en verbetering van de sociale interactie. Het lokaal onderwijsbeleid biedt mogelijkheden om beide accenten te leggen.

Beleidssector sport

Deze sector is als eerste verantwoordelijk voor het aanbod en de kwaliteit van de voorzieningen en de sport- en bewegingsactiviteiten. Het stimuleren van deelname aan sport en bewegen en het benutten van de maatschappelijke waarde van sport zijn veelal de doelstellingen van deze sector. Door de kracht van de sport te vergroten en te benutten kan het zich daarmee dienstbaar maken aan andere maatschappelijk belangen.

Figuur 1. Lokale regie. Samenwerking in beleid.

om samenwerking vraagt

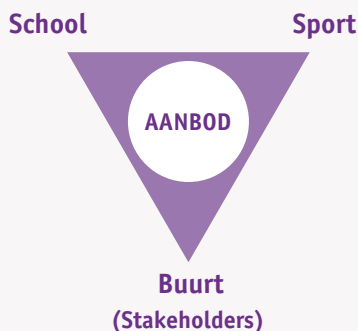
Samenwerking in het aanbod

Het is van groot belang dat verschillende beleidssectoren inzicht en begrip hebben voor de wederzijdse belangen en doelen. Dat alleen is echter niet voldoende. Het maatschappelijke rendement van sport- en beweegactiviteiten blijkt sterk af te hangen van de kwaliteit van de samenwerking tussen de aanbiedende partners van sport en bewegen.

Van gemeente tot gemeente en zelfs van wijk tot wijk kan de BOS-driehoek zeer verschillende vormen aannemen. Naast beleidsmakers en aanbieders is er een grote groep stakeholders, organisaties of (groepen) mensen die een rol of belang hebben in de BOS-samenwerking zonder dat ze daadwerkelijk aanbieder

zijn van sport en bewegen. De stakeholders hebben vraag naar sport en bewegen en bieden zelf vaak een andere dienst of product. De variatie aan stakeholders maakt de BOS-driehoek buitengewoon aantrekkelijk en tegelijkertijd complex. De stakeholders hebben veel verschillende organisatievormen en organisatiegraden. De kansen voor de BOS-driehoek schuilen voor een groot deel in het benutten van de kracht van de verschillende stakeholders. Dan groeit een stakeholder uit tot partner in de BOS-driehoek. Een wijkanalyse van stakeholders en aanbieders is een eerste stap om vorm te geven aan een wijkgericht aanbod van sport en bewegen in de BOS-driehoek.

Waarom sport en bewegen

Figuur 2. Lokale aanbieders en stakeholders. Samenwerking in het aanbod.

De opsomming vanuit de drie hoekpunten is slechts indicatief, de werkelijke schakering van BOS-partners is nog rijker:

- *Buurt – In de buurt kan een groot aantal verschillende partijen een rol spelen, zoals jongerencentra, club- en buurthuizen of wijkverenigingen. Ook kan het gaan om alternatieve organisatievormen van wijkgerichte sportverenigingen en zelfs om min of meer informele samenwerkingsvormen.*
- *Bewegingsonderwijs – Op dit hoekpunt gaat het om de onderwijsinstelling in de wijk. Hoewel basisscholen van ‘nature’ meer een buurtfunctie hebben, zijn ook scholen voor voortgezet onderwijs beoogd partner in de wijk. Binnen het onderwijs spelen met name de docenten bewegingsonderwijs een belangrijke rol bij het tot stand brengen van samenwerking binnen de BOS-driehoek.*

- *Sport – Tot dit hoekpunt rekenen we uiteraard in de eerste plaats de sportverenigingen. Sportverenigingen streven naar een aantrekkelijk en toegankelijk sportief aanbod. In toenemende mate komen ook commerciële aanbieders van sportactiviteiten (zoals fitnesscentra en squashhallen) in beeld. Daarnaast kan ook anders-georganiseerde sport (zoals loopgroepen) een rol spelen.*

Hoewel voor sport- en beweegactiviteiten de samenwerking tussen de drie BOS-hoeken is aan te bevelen, blijken in de praktijk niet altijd alle hoeken even sterk betrokken te zijn bij een project. De BOS-driehoek van de aanbieders is wisselend van samenstelling, waarbij er altijd tenminste samenwerking is tussen twee aanbieders.

om samenwerking vraagt

Vormgeven van de BOS-driehoek:

2

Afhankelijk van de behoeften in een wijk of buurt kunnen de lokale regisseurs beslissen tot verschillende projecten in de BOS-driehoek. Na de intersectorale beleidsvorming, krijgt de BOS-driehoek gezicht en karakter in de vorm van projecten. Deze projecten worden lokaal vormgegeven in wat genoemd wordt een setting van twee of meer hoeken van de aanbod-driehoek.

projecten

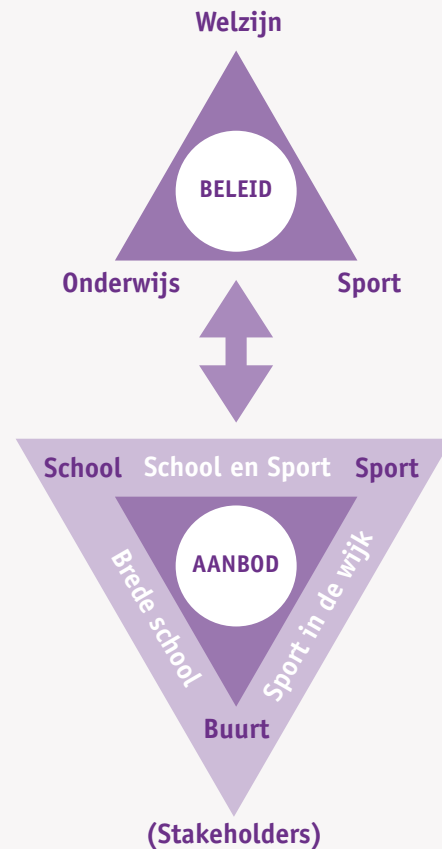
In de praktijk blijken veel Nederlandse gemeenten een voorkeur te hebben ontwikkeld voor een aantal settings: School & Sport, brede school, Sport in de wijk en Sportieve opvang. Kennelijk bieden die settings de gewenste resultaten: maatschappelijk rendement en sportieve kwaliteit van het aanbod. Per gemeente verschilt de invulling van een setting en daarmee de inhoud van de projecten. Het percentage vakleerkrachten in het basisonderwijs verschilt enorm per gemeente (van nul tot 90%), zo ook het aantal of de toegankelijkheid van de sportverenigingen. En hoewel sportbuurtwerk zich inmiddels verspreidt naar middelgrote gemeenten, is het zeker niet zo dat het overal even stevig staat. De keuze voor projecten wordt bepaald door de lokale mogelijkheden en behoeften.

De beschrijving van de settings zoals deze hiervoor genoemd zijn, geeft een beeld van de mogelijke projecten:

School & Sport

Op allerlei mogelijke manieren werken scholen en sportverenigingen samen om binnen en/of buiten schooltijd sportactiviteiten te organiseren. Dit gaat in de vorm van beweegmanagement* of via de vakleerkracht of bewegingsconsulent die zorgt voor het initiëren en onderhouden van de contacten tussen school en sportverenigingen.

*Beweegmanagement is het organiseren van vormen van samenwerking tussen schoolorganisaties, sportaanbieders en de lokale overheid om het sport- en bewegedrag van de jeugd optimaal te stimuleren.

Figuur 3. Samenhang tussen beleid en aanbod.

Vormgeven van de BOS-driehoek:

Cruciaal is daarbij de ervaring dat vraaggestuurde activiteiten de grootste kans op succes hebben. Anders gezegd, activiteiten die passen bij de wensen van scholieren maken de meeste kans om te worden omgezet in blijvende sport- en bewegingsactiviteiten. Juist om die reden is het zaak regelmatig te onderzoeken hoe de behoeften zijn en hoe deze zich ontwikkelen. Actieve participatie van scholieren zorgt ervoor dat de stem van de jeugd herkenbaar is in het aanbod.

Enjoy Sports! zal, in vier schooljaren (2002-2006), op vier VMBO scholen (het Delta College, het Meerstroom College, het Utrecht Zuid College en het Vader Rijn College) in Utrecht gaan draaien. Deze vier VMBO scholen doen actief mee aan het Onderwijskansenbeleid, aan de hand waarvan de (rijks)overheid de kansen en de positie van VMBO jongeren wil versterken. Het project Enjoy Sports! zoekt directe aansluiting met de doelstellingen van het Onderwijskansenbeleid op deze scholen. Concreet betekent dit dat Enjoy Sports! een plek krijgt in de Onderwijskansenplannen van deze Utrechtse VMBO scholen en zo dus deel uitmaakt van het schoolprogramma. Het Onderwijskansenbeleid en de sport- en beweegactiviteiten zullen op elkaar worden afgestemd. Van belang is dat er zoveel mogelijk jongeren bereikt worden. Door zich te richten op de VMBO scholen werkt men vindplaats gericht.

Brede school

Binnen brede scholen werken uiteenlopende maatschappelijke instanties dichtbij elkaar samen. In het ideale geval zijn zij zelfs in hetzelfde gebouw gehuisvest. Brede scholen bieden dan ook een ideale structuur voor samenwerking tussen partners en stake-

holders uit de buurt, de school en de sport. De locatie verbindt de partners. De onderlinge afstemming van (sport- en beweeg) activiteiten is daarbij cruciaal. Een sportcoördinatiepunt zorgt voor inventarisatie van de behoeften en afstemming van de sport- en bewegingvraag. Daarbij kan het zowel om activiteiten binnen als buiten schooltijd gaan (de sportieve 'verlengde schooldag').

De Vensterschool in de Groningse wijk Selwerd kon ontstaan toen een sporthal en het ernaast gelegen zwembad werden geïntegreerd met twee basisscholen, een thuiszorgorganisatie, een welzijnsorganisatie en een bibliotheek. Zoveel organisaties onder één dak organiseren samen tal van activiteiten voor jong en oud. Zorgvuldig overleg tussen vertegenwoordigers van sportinstellingen, onderwijs en welzijnsorganisaties leidt tot optimale afstemming. Zo kunnen kinderen na schooltijd gelijk door naar de buitenschoolse opvang of voor de verlengde schooldag naar de sporthal om daar te gaan basketballen. Deze activiteiten sluiten iedere dag weer keurig aan op de schooltijden.

Sport in de wijk

Sport in de wijk staat voor het verbeteren van de leefbaarheid in een buurt. Het gaat om meer dan het sportbuurtwerk, ook de sportverenigingen en hun aanbod in de wijk is van belang. Een aanbod letterlijk dichtbij de mensen en aansluitend bij de wens van de mensen in die wijk, is essentieel. Zo is sportbuurtwerk een wijkgerichte werkmethode op uitvoeringsniveau. Deze methode speelt in op de behoefte van de bewoners van de buurt en komt zo tot een aanbod van sport-, spel- en bewegingsactiviteiten voor diverse groepen.

In de praktijk wordt sportbuurtwerk 'gedragen' door (sport)buurtwerkers. Deze zorgen ook voor de benodigde contacten met bijvoorbeeld sportverenigingen en vrijwilligers in de wijk. Sportbuurtwerk is bij uitstek het resultaat van samenwerking tussen mensen van verschillende welzijns- en sportorganisaties. Niet zelden zijn daar ook scholen bij betrokken, die voor activiteiten bijvoorbeeld hun pleinen of gymnastieklokalen ter beschikking stellen.

In de Arnhemse wijk Klarendal wordt door het jaar heen een groot aantal sport- en spelactiviteiten georganiseerd. Deze vinden plaats in buurtcentra, op trapveldjes, in speeltuinen of in één van de sportzalen in de wijk. Ieder jaar brengt de dienst Maatschappelijke Ontwikkeling van de gemeente Arnhem een overzichtelijk boekje uit met alle activiteiten die gedurende een seizoen in Klarendal worden georganiseerd. Het bindende element is dat het steeds om

Vormgeven van de BOS-driehoek:

sport- en/of beweegactiviteiten gaat, dat het voor alle bewoners van de wijk bedoeld is en dat de activiteiten midden in de wijk plaatsvinden.

Sterke sportverenigingen kunnen belangrijke partners zijn voor wijken en gemeenten. Gemeenten kunnen sportverenigingen stimuleren meer en andere maatschappelijke taken op zich te nemen, zoals kinderopvang, buurtwerk, introductielessen of clinics in de wijk in het kader van de brede sportoriëntatie van jeugdigen en het organiseren van speciale evenementen in de buurt.

Sportservice Ede betreft sportverenigingen bij het onderwijs en de wijken. Zo organiseerde het sportbuurtwerk van Sportservice Ede samen met atletiekvereniging Climax in de wijk Veldhuizen een atletiekdag. De vereniging kreeg daardoor contact met de wijkbewoners, terwijl deze op hun beurt kennis konden maken met de sportvereniging. Ook de jaarlijkse Schoolsport Olympiade is daarvan een goed voorbeeld. Sportverenigingen bieden gedurende vier dagen diverse takken van sport aan.

Zestig procent van de basisscholen in de gemeente Ede neemt deel aan het evenement. Hierdoor ontstaat een uitwisseling tussen onderwijs en sport en kunnen kinderen kennismaken met diverse takken van sport. De dit jaar ingevoerde sportpas heeft dezelfde functie. Deze bevordert dat kinderen op bezoek gaan bij sportverenigingen om gratis kennismakingstrainingen te volgen. Sportservice Ede stimuleert het project en zorgt voor afstemming tussen de scholen en de sportverenigingen.

Sportieve Opvang

Steeds meer kinderopvang, tieneropvang en buitenschoolse opvang (BSO) maken gebruik van sport- en beweegactiviteiten. Met dergelijke activiteiten proberen zij de opvang voor 'klanten' aantrekkelijk te maken. Vaak snijdt het mes daarbij aan twee kanten. Zo zijn er sportverenigingen die opvangmogelijkheden bieden en tegelijkertijd hun kans schoon zien om kinderen in aanraking te laten komen met sport en bewegen in het algemeen of hun tak van sport in het bijzonder. Ook veel scholen bieden opvangmogelijkheden, waarbij zij in samenwerking met lokale sportverenigingen de opvang aantrekkelijker proberen te maken.

projecten

De omnisportvereniging Vlugheid & Kracht (V&K) in Twello doet mee aan het project Sport en Kinderopvang, waarin het samenwerkt met een kinderopvangorganisatie uit de gemeente. Twee dagen in de week kan er bij de vereniging na schooltijd van 15.00 tot 17.00 uur worden gesport. De uitvoering is in handen van een sportleider in samenwerking met de verenigingsmanager. Het naschoolse sportprogramma wijkt af van het 'normale' sportprogramma van de club. Het plezier van de kinderen staat voorop, het leren van een sport is daarbij slechts een middel. Oudere kinderen worden zoveel mogelijk bij de begeleiding en organisatie betrokken. De sportleider van V&K zorgt voor de sporttechnische begeleiding en de groepsleidster van de kinderopvangorganisatie voor de inbreng van de pedagogische visie. Ouders maken steeds voor een periode van drie maanden een keuze voor de gewone buitenschoolse opvang (BSO) of voor de sport-BSO.

3

Projecten hebben baat bij samenwerking. Waar aanbieders samenwerken levert dat meer efficiency en een aantrekkelijker aanbod op. Omdat projecten per definitie eindig zijn, kan het gebeuren dat na afloop van een project de opgebouwde samenwerking weer verdwijnt. De partners trekken zich terug op de eigen verantwoordelijkheden of gaan met andere partners nieuwe samenwerking aan. Voor elk volgend project zou het mooi zijn als er gebruik kan worden gemaakt van een basis van samenwerking. Die basis bestaat uit afspraken van meer blijvende aard, ook na het beëindigen van een project.

de BOS-driehoek

De lokale regie kan sturen op het ontwikkelen van een basis voor duurzame samenwerking. Uit de ervaringen van vele projecten is een vijftal aspecten voor duurzame samenwerking in de BOS-driehoek naar voren gekomen. Deze vijf aspecten kunnen elkaar onderling versterken. Het gaat om de volgende aspecten:

Kader

Medewerkers van scholen, wijkcentra en sportverenigingen beschikken ieder over specifieke kennis en vaardigheden. Optimale samenwerking ontstaat als het kader niet alleen vanuit de eigen discipline werkt en denkt, maar ook wat vaker nadrukkelijk over de muurtjes naar andere terreinen kijkt en zelfs actief moeite doet om kennis van aangrenzende werkterreinen tot zich te nemen of te integreren. In dit verband is een discussie over het profiel van een sportbuurtwerker interessant, want waarom zou een sportbuurtwerker niet breder inzetbaar zijn, bijvoorbeeld binnen een school?

Centraal staat dus de vraag: wat kunnen beleidsmakers doen om kader uit de drie BOS-hoeken breder, optimaal en zelfs intersectoraal inzetbaar te maken?

Accommodaties en ruimte

De behoefte aan ruimte voor sport- en beweegactiviteiten is, zeker in de verstedelijkte gebieden, groter dan het aanbod. Tegelijkertijd blijken sportaccommodaties op bepaalde momenten niet beschikbaar door gebrek aan afstemming en samenwerking tussen verschillende gemeentelijke sectoren. Concrete samenwerking tussen alle betrokken sectoren moet er toe leiden dat bestaande en nieuwe ruimten en accommodaties langer en

vaker beschikbaar en toegankelijk zijn voor sport en bewegen. Schoolpleinen die voor de jeugd uit de buurt toegankelijk zijn of medegebruik van sportcomplexen door bewoners uit de buurt.

Dagindeling en dagarrangementen

Om sport en bewegen aantrekkelijk te maken én te houden voor een zo groot mogelijke groep jeugdigen, is het belangrijk dat sport- en beweegactiviteiten goed aansluiten bij andere (maatschappelijke) activiteiten van jongeren. Een betere afstemming van tijden voor doorlopend aanbod van opvang, onderwijs en vrijetijdsactiviteiten is dan ook een belangrijke randvoorwaarde bij het succesvol stimuleren van sport en bewegen. Dit houdt in dat gestreefd wordt naar soepele overgangen tussen werk, school en/of vrije tijd. De verlengde schooldag met sportieve activiteiten is een goed voorbeeld van de mogelijkheden. De relatie met kader en accommodaties is nauw, afstemming van openstellingstijden en beschikbaarheid van kader is van groot belang.

Lokale sportstructuur

De incidentele samenwerking tussen aanbieders van sport en bewegen vraagt om een discussie over blijvende lokale organisatieverbanden. Afhankelijk van het karakter en de duur en intensiteit van de samenwerking is het wenselijk om toe te groeien naar een andere organisatievorm. Hoe gaat de brede sportvereniging zich ontwikkelen? Is er een lokaal sportservicepunt waar coördinatie en uitvoering centraal staan? Ontstaat er een brede buurtvereniging (de BBV) met naadloze aansluiting tussen de huidige anders-georganiseerde en georganiseerde sport? De samenwerking in de brede school of andere geclusterde voorzieningen kan leiden tot een nieuwe lokale sportstructuur.

Financiën

Vaak blijkt dat gemengde geldstromen – het combineren van fondsen of regelingen – na enige aanloop althans, meer opleveren dan de optelsom van de afzonderlijke stromen. Dit ervaringsfeit pleit nadrukkelijk voor het mengen van geldstromen ten behoeve van de gezamenlijke doelen van de gemeentelijke sectoren welzijn, sport en onderwijs. Deze sectoren hebben bovendien baat bij meer transparantie van fondsen en impulsregelingen. Bovendien houdt het benutten van fondsen, zoals het fonds sociale integratie of fondsen voor jeugd- en veiligheidsvraagstukken, een extra stimulans in voor sport en bewegen. Datzelfde geldt ook voor het benutten van stimuleringsregelingen, met name op het gebied van breedtesport en vrijwilligers.

NISB steunt beleid en praktijk van de BOS-driehoek

Het Nederlands Instituut voor Sport en Bewegen (NISB) is het landelijk kennis- en innovatiecentrum voor sport en bewegen. NISB onderzoekt al enige jaren specifieke voorbeelden van samenwerking in de BOS-driehoek en ontleent daar kennis aan. De werkwijze die daarvoor gehanteerd wordt, is het langere tijd faciliteren en ondersteunen van pilotprojecten. De kennis over samenwerking in de BOS-driehoek wordt vervolgens breder verspreid, opdat deze ook binnen andere gemeenten toegepast kan worden. NISB organiseert daartoe regelmatig informatieve bijeenkomsten en workshops.

NISB adviseert grotere gemeenten op maat. De specifieke context binnen gemeenten vraagt om een exclusieve en krachtige aanpak. NISB heeft een reeks van nuttige instrumenten ter beschikking, waarmee de noodzaak van nieuwe activiteiten voor specifieke doelgroepen kan worden onderbouwd. Ook beschikt NISB over een groot arsenaal aan producten voor de verschillende doelgroepen. Meer informatie over de instrumenten en producten van NISB kunt u vinden op de website www.nisb.nl.

Eerder verschenen over lokaal sport- en beweegbeleid

- Samen sterk in de breedtesportimpuls (NISB, december 2002)
- Quick scan breedtesportimpuls (NISB, maart 2003)

Colofon

Redactieadres

Nederlands Instituut voor Sport en Bewegen
postbus 32, 6800 AA Arnhem
T (026) 483 38 00
F (026) 483 38 90
E info@nisb.nl
W www.nisb.nl

Tekst en eindredactie

Henk Hack, Danny van Dijk

Tekstadviezen

Roel Mazure

Fotografie

Bertram Bouthoorn, dmo, Amsterdam
Willem Mes, Utrecht
Simone Vellekoop, Noordwijk
Voermans Van Bree Fotografie, Westervoort

Vormgeving en productie

VUURWERK grafisch ontwerpers, Arnhem

Drukwerk

Linders Adremo, Oosterbeek

© NISB, januari 2004

NISB is het landelijk kennis- en innovatiecentrum voor sport en bewegen met als taken advisering, begeleiding, ontwikkeling en deskundigheidsbevordering
Papendallaan 50 Arnhem **P** Postbus 32, 6800 AA Arnhem **T** 026-483 38 00 **F** 026-483 38 90 **E** info@nisb.nl **W** www.nisb.nl